

2023 aasta keskkonnaaruanne

European Union Agency for the Operational Management of Large-Scale IT
Systems in the Area of Freedom, Security and Justice

www.eulisa.europa.eu

2023. AASTA KESKKONNAARUANNE

Avaldatud 25. juulil 2024

Sisukord

1. Tegevdirektor, TA	4
2. Teave selle dokumendi kohta	5
3. Mis on eu-LISA	5
3.1. Meie tööülesanded	5
3.1.1. Tooted ja teenused	5
3.1.2. Missioon, visioon, väärtused	6
3.2. Meeskonnad ja asukoht	7
3.3. eu-LISA keskkonnajuhtimissüsteemi kohaldamisala	8
4. Keskkonnajuhtimissüsteemi kirjeldus	9
4.1. EMAS at eu-LISA	9
4.2. Context eu-LISA keskkonnajuhtimissüsteemi kontekst ja eesmärk	10
4.3. EMSi juhtimine	12
4.4. EMASi rakendamise ja säilitamise põhietapid	13
5. Keskkonnaaspektid ja -mõjud	14
5.1. Metoodika	14
5.2. Olulised keskkonnaaspektid ja -mõju	15
6. Keskkonnapoliitika ja -eesmärgid	16
6.1. Keskkonnapoliitika	16
6.2. Eesmärgid 2023. Aastaks	17
6.3. 2024. aasta eesmärgid	18
7. Meetmed ja tulemuslikkus	19
7.1. Ehitiste energiatõhusus	20
7.2. Andmekeskuse energiatõhusus	23
7.3. Üldine energiatarbimine	25
7.4. Jäätmed	25
7.5. Vesi	27
7.6. Paper	28
7.7. Lähetused	29
7.8. Elurikkus	31
7.9. Mõju kliimale: Kasvuhoonegaaside heide	31
8. Õiguslikud ja muud keskkonnanõuded	34
9. Lisad	35
9.1. II LISA. METODOLOOGILISED EELDUSED	35
9.2. III LISA. Kasvuhoonegaaside arvutamise metoodika arendamine	36

1. Tegevdirektor, TA

„Kuna me alustame oma teekonda keskkonnajuhtimissüsteemide (EMAS) registreerimise suunas, on mul hea meel tutvustada eu-LISA keskkonnaaruannet 2023. aastaks.

Mõistame, et keskkonnasäästlikkus on eu-LISA tegevuse igas aspektis äärmiselt oluline. Ajutise tegevdirektorina olen pühendunud selle tagamisele, et meie organisatsioon vastaks keskkonnastandarditele ja parimatele tavadele.

Seetõttu on eu-LISA otsustanud keskkonnasõbralike tavade kasuks, võttes kasutusele tugeva keskkonnajuhtimissüsteemi, mis tugineb keskkonnajuhtimis- ja keskkonnauditeerimissüsteemi (EMAS) põhimõtetele.

See teekond algas 2022. aastal ja täiustame innukalt oma keskkonnasõbralikku strateegiat, et vähendada nii otsest kui ka kaudset keskkonnajalajälge, mis tuleneb meie tegevusest.

Meie pühendumine keskkonnanahoiule ei ole mitte ainult moraalne kohustus, vaid ka strateegiline prioriteet. Kui kaasame keskkonnakaalutlused meie otsustusprotsessidesse ja igapäevastesse toimingutesse, ei leevenda see mitte ainult keskkonnariske, vaid loob ka võimalusi innovatsiooniks, tõhususeks ja pikaajaliseks jätkusuutlikkuseks.

Kuna me püüdleme EMASi registreerimise poole 2024. aasta lõpuks, on eu-LISA jätkuvalt kindlalt pühendunud läbipaistvusele, aruandekohustusele ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse pidevale parandamisele.

Viimastel aastatel domineeris COVID-19 pandeemia ega olnud esindatud sellised tegurid nagu ruumide kasutamine, energiatarbimine, reisimine ja organisatsiooni toimimine. Seetõttu on 2023. aasta võrdlusaastaks, mille abil mõõta meie keskkonnategevuse tulemuslikkuse edasist paranemist.

Käesolev keskkonnaaruanne kajastab meie pühendumust keskkonnavalasele vastutusele ja on tunnistuseks meie jätkuvatest jõupingutustest luua keskkonnahoidlikum ja jätkusuutlikum tulevik kõigi jaoks.

Täna kõiki eu-LISA töotajaid nende pühendumise ja panuse eest meie keskkonnaeesmärkide saavutamisse. Üheskoos oleme ka edaspidi eeskujuks ja inspireerime positiivseid muutusi meie organisatsioonis ja väljaspool seda.

Täna teid jätkuva toetuse ja pühendumise eest keskkonnavalasele tiptasemele.

Luca ZAMPAGLIONE
eu-LISA tegevdirektori asetäitja

2. Teave selle dokumendi kohta

Käesolev keskkonnaaruanne annab kõigile asjaomastele sidusrühmadele ja teistele huvitatud isikutele teavet eu-LISA keskkonnategevuse tulemuslikkuse ja tegevuse kohta 2023. aastal (aruandeaasta 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023).

Käesolev dokument on koostatud kooskõlas keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) määruse¹ viimase kohaldatava versiooniga [(EL) 2017/1505² ja (EL) 2018/2026³], võttes arvesse ka avaliku halduse sektori valdkondlikku viitedokumenti [komisjoni otsus (EL) 2019/61⁴].

I lisas on esitatud EMASi tõendaja kinnitamine.

Vastavalt oma keskkonnajuhtimissüsteemile (EMS) avaldab eu-LISA igal aastal keskkonnaaruande ja teeb selle kättesaadavaks oma veebisaidil.

3. Mis on eu-LISA

3.1. Meie tööülesanded

3.1.1. Tooted ja teenused

EU-LISA on Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet. Amet loodi 2011. aastal ja alustas tegevust 2012. aastal.

Ameti ülesanne on toetada ELi justiits- ja siseküsimuste poliitika rakendamist, hallates laiaulatuslikke IT-süsteeme, mis võimaldavad:

- säilitada Schengeni riikide sisejulgeoleku,
- vahetada Schengeni riikidel viisaandmeid;
- määrata, milline ELi liikmesriik vastutab konkreetse varjupaigataotluse läbivaatamise eest.

eu-LISA toetab tehnoloogiliselt ELi riikide jõupingutusi Euroopa turvalisemaks muutmisel ja aitab tagada, et eurooplased saaksid ELis vabalt reisida, ilma et see ohustaks Euroopa julgeolekut.

Amet katsetab ka uusi tehnoloogiaid, et aidata luua ELis kaasaegsem, tõhusam ja turvalisem piirihaldussüsteem. Ta koordineerib katseprojekti „Arukad piirid“ kontrolli ja järelmeetmeid, tulemuste analüüsi ja katseprojekti aruandlust tihedas koostöös osalevate ELi riikide ja Euroopa institutsioonidega.

¹ Konsolideeritud tekst: Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ; **EUR-Lex – 02009R1221-20190109 – EN – EUR-Lex (europa.eu)**.

² Komisjoni 28. augusti 2017. aasta määrus (EL) 2017/1505, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis (EMAS)) I, II ja III lisa; C/2017/5792 **EUR-Lex – 32017R1505 – EN – EUR-Lex (europa.eu)**.

³ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/2026, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 (organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis (EMAS)) IV lisa; C/2018/4429; **EUR-Lex – 32018R2026 – EN – EUR-Lex (europa.eu)**.

⁴ Komisjoni 19. detsembri 2018. aasta otsus (EL) 2019/61 avaliku halduse sektori parimaid keskkonnajuhtimistavasid, keskkonnatoime näitajaid ja tiptaseme võrdlusaluseid sisaldava võrdlusedokumendi kohta, mis on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS); C/2018/4424; **EUR-Lex – 32019D0061 – EN – EUR-Lex (europa.eu)**.

3.1.2. Missioon, visioon, väärtused

MISSIOON

Meie missioon on toetada ELi ja liikmesriike nende püüdlustes hoida Euroopa avatuna ja turvalisena, kasutades nüüdisaegset tehnoloogiat.

ARUANDEKOHUSTUS

Usaldusväärse juhtimisraamistiku, kulutõhusa tegevuse ja usaldusväärse finantsjuhtimise rakendamine.

JÄRJEPIDEVUS

Tagamine, et amet kasutab asjatundlikkust, teadmisi ja liikmesriikide investeeringuid parimal viisil ning jätkab nende arendamist.

VISIOON

Püüame pakkuda kvaliteetseid, tõhusaid teenuseid ja lahendusi, viia nüüdisaegsed tehnoloogiad vastavusse ELi ja liikmesriikide muutuvate vajadustega ning edendada justitsi- ja siseküsimustes digiüleminekut.

LÄBIPAISTVUS

Korrapärase ja avatud teabevahetuse tagamine ameti peamiste sidusrühmadega ning pideva dialoogi pidamine ameti pikaajalise strateegia määratlemiseks.

RÜHMATÖÖ

Iga meeskonnaliikme võimestamine kasutama oma teadmisi ja kogemusi parimal viisil ühise edu nimel.

PÕHIVÄÄRTUSED

Meie visioon ja missioon väljenduvad operatiivtegevustes, rakendades selliseid põhiväärtusi nagu vastutus, läbipaistvus, tipptase, järjepidevus, meeskonnatöö ja esmaklassiline klienditeenindus.

RAKENDAMISE TIPPTASE

Organisatsiooni õige struktuuri, inimeste ja protsesside toimimine, tagades teenuste katkematuse ja liikmesriikidele pakutavate vahendite funktsionaalse terviklikkuse.

KLIENDIKESKSUS

Tagamine, et amet vastab igal ajal oma sidusrühmade vajadustele ja nõudmistele.

EMAS on keskne vahend, mis kehastab eu-LISA põhiväärtuseid selle missioonis:

- Sertifitseerimine tugevdab aruandekohustust ja läbipaistvust, nõudes avatud teabevahetust organisatsiooni keskkonnamõju ja pidevate paranduste kohta.
- EMASi järgimine peegeldab eu-LISA pühendumust tipptasemele, mitte ainult tehnoloogilistes edusammudes, vaid ka jätkusuutlikes tavades, mille abil viia oma tegevus kooskõlla järjepidevuse väärtustega.
- EMASi koostööpõhine olemus, mis hõlmab osakondade vahelist meeskonnatööd, on kooskõlas eu-LISA kohustusega töötada kollektiivselt.
- Peale selle on süsteem suunatud kliendikesksusele ja täidab nii nõudluse keskkonnasõbralike tavade järele, näidates, kuidas eu-LISA pühendumine EMASile on sujuvalt kooskõlas tema missiooniga toetada Euroopa Liitu ja liikmesriike Euroopa julgeoleku tagamisel kõrgtehnoloogia abil.

Pealegi on eu-LISA üks strateegilisi eesmärgi „arendada eu-LISA edasi tõhusaks, paindlikuks ja paindlikuks organisatsiooniks ELi õigusraamistikus“.

EMS aitab saavutada järgmised strateegilised eesmärgid

- Ressursitõhusus ja jätkusuutlikkus:
 - keskkonnajuhtimissüsteem aitab saavutada ameti ressursitõhususe eesmäärke, mis on kooskõlas laiemaga eesmärgiga olla tõhus organisatsioon.
 - jäätmete, energiatarbimise või muude keskkonnamõjude vähendamise strateegiad on osa ressursside ühtlustamise jõupingutustest.
- Nõuetele vastavus:
 - EMASi registreerimistaotlus tähendab kohustust järgida keskkonnavalaseid eeskirju ja asjaomaste sidusrühmade nõudeid.
- Missioon ja väärtused:
 - ameti missiooni ja väärtuste edendamine võiks hõlmata pühendumist keskkonnasäästlikkusele.
 - vastutustundliku keskkonnanahoiu näitamine on kooskõlas ettevõtete sotsiaalse vastutusega seotud väärtustega.
- ELi ameti peamine kasv:
 - keskkonnateadlikkuse näitamine võib aidata arendada ametit ELi võtmeametina, arvestades säästlikkuse üha suuremat tähtsust organisatsiooni maine kujunemises.

3.2. Meeskonnad ja asukoht

eu-LISA asub kolmes riigis:

- peakorter – halduskoht – asub Tallinnas (Eesti),
- tegevuskoht asub Strasbourgis (Prantsusmaa), seal paikneb ka andmekeskus
- üks halduskoht asub alates 2022. aastast asub Illkirch-Graffenstadenis (Prantsusmaa) renditud hoones
- kontaktbüroo asub renditud büroodes Brüsselis (Belgia).

Austrias Sankt Johann im Pongau (Austria) asuv varuasukoht on samuti kättesaadav Austria ametiasutustega sõlmitud asukohakokkuleppe alusel.

2023. aasta 31. detsembri seisuga töötas eu-LISAs 399 töötajat. Lepinguid sõlmiti ka väliskonsultantidega, kellest keskmiselt 355 olid 157 alalised konsultandid. Neid andmeid kasutatakse kogu dokumendi joonistes, kus kasutatakse töötajate arvu.

Keskkonnajuhtimissüsteem kehtib kõigi suhtes võrdselt.

2023. aasta oli COVIDi järgne „normaliseerumise“ aasta, mil lepidi kokku kaugtöötingimused, ja seda aastat võib kasutada võrdluseks tulevaste analüüside ja meetmete jaoks, ilma et see mõjutaks peamiselt kaugtööd.

3.3. eu-LISA keskkonnajuhtimissüsteemi kohaldamisala

Keskkonnajuhtimissüsteem (EMS) kehtib järgmistes eu-LISA ruumides, nimelt:

- a. ameti peakontor Tallinnas (TLL)
- b. tegevuskoht Strasbourgis, Prantsusmaal (SXB)
- c. ajutine asukoht Illkirch-Graffenstadenis, Prantsusmaal (ILK)
- d. kontaktbüro Brüsselis, Belgias (BXL)

Sankt Johann im Pongau (Austria) varupaik ei ole hõlmatud, kuna seda ei halda eu-LISA.

Seda kohaldatakse eu-LISA töötajate suhtes, kes kuuluvad Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade (edaspidi „personalieeskirjad“) ja liidu muude teenistujate teenistustingimuste (CEOS)⁵ kohaldamisalasse, eu-LISAsse lähetatud riiklikele ekspertidele (edaspidi „riiklikud eksperdid“), väliste teenuseosutajatele ja nende töötajatele (nt intramuros, extramuros, muud töövõtjad) ning praktikantidele (edaspidi ühiselt „eu-LISA töötajad“).

Seda kohaldatakse kogu ameti tegevuse suhtes.

Keskkonnakäsiraamat, mille on koostanud ameti ettevõtlusteenuste üksus, annab asutusesiseselt ülevaate keskkonnajuhtimissüsteemi suunistest ja visioonist.

⁵ Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad ja muude Euroopa ühenduste teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1), mida muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL, Euratom) nr 1023/2013 (ELT L 287, 29.10.2013, lk 15).

4. Keskkonnajuhtimissüsteemi kirjeldus

4.1. EMAS at eu-LISA

Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt heaks kiidetud keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem⁶ (EMAS) on Euroopa vabatahtlik süsteem, mis on mõeldud organisatsioonidele, kes soovivad hinnata, juhtida ja parandada oma keskkonnategevuse tulemuslikkust. Kuna kestlikkus on Euroopa kodanike ja tööstusharude kasvav mure, pakub EMAS struktureeritud raamistikku keskkonnaprobleemide integreerimiseks iga organisatsiooni juhtimisse ja igapäevastesse toimingutesse.

Kui komisjon töötas välja rohelise kokkuleppe, sai 2020. aastal ilmseks, et eu-LISA peaks arvestama kehtestatud kohustusi ja tagama omaenda keskkonnamõjude juhtimise. Sellest sai alguse EMASi projekt, mille eesmärk on EMASi registreerimine 2024. aastal.

EMASi püsiv registreerimine tagab, et eu-LISA vähendab pidevalt oma keskkonnajalajälge.

Seega on see esimene viidatud keskkonnaaruanne, mille on koostanud eu-LISA

⁶ EMAS – keskkond – Euroopa Komisjon (europa.eu).

4.2. Contex eu-LISA keskkonnajuhtimissüsteemi kontekst ja eesmärk

eu-LISA teeb koostööd paljude sidusrühmadega, alates oma töötajatest kuni kohalike töövõtjateni, alates liikmesriikide sidusrühmadest kuni Euroopa institutsioonideni. Mõned neist mõjutavad oluliselt keskkonnajuhtimissüsteemi, selle suunda või edusamme.

Sidusrühm(ad)	Sidusrühma(de) vajadused ja ootused	Kuidas tagame selle täitmise?
eu-LISA juhtkond	Ameti sotsiaalse ja keskkonnavalase jätkusuutlikkuse suurendamine (2021–2027 SG4 osa), EMASi registreerimine (2023–2025 SPD)	EMASi registreerimine, iga-aastase konsolideeritud tegevusaruande heakskiitmine
eu-LISA töötajad	Töökeskkond vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse eeskirjadele. Töökeskkond, mis väljendab muret keskkonna pärast, mis on kooskõlas ameti missiooniga. Töökeskkond, mis pakub osalemise vorme ja vahendeid.	Personali tagasiside, personalikomitee või spetsiaalse „roheline“ e-posti aadressi kaudu.
Euroopa Liidu organid: EK, EP, Euroopa Kontrollikoda...	ülesannete ja tegevuste täitmine vastavalt suunistele, määrustele, õigusaktidele, kokkulepitud volitustele ja erinõuetele, mida EÜ / teised ELi asutused võivad esitada konkreetsetele tegevustele	Rahuldavad audititulemused
Kohalikud omavalitsused	Vastavus keskkonnavalastele õigusaktidele	Nõuete järgimata jätmisest ei teatata
Liikmesriigid ja nende esindajad	Reiside optimeerimine, kaugtöö. Andmete dubleerimise oht, seadmete mitmekihiline dubleerimine, ..., millega kaasneb täiendav keskkonnamõju.	Vastused saadud teabetaotlustele, küsimustele või taotlustele Kaebusi ei ole esitatud

▲ Tabel 1. Sidusrühmade ootused

Oluliste sidusrühmade vajadused ja ootused selgitatakse välja kehtestatud suhtlus- ja aruandluskanalite, korrapäraste dialoogide abil, erialastes foorumites ja võrgustikes osalemise, võrdlusuuringute ja kohaldatavate õiguslike nõuete jälgimise kaudu.

Pärast PESTEL-analüüsi (poliitilised, majanduslikud, sotsiaalsed, õiguslikud ja keskkonnavalased tegurid) 2023. aastal, milles osalesid intervjuude kaudu nii roheline meeskonna liikmed kui ka teised töötajad, leiti, et järgmised kõrgetasemelised riskid ja võimalused on need, millega tuleb esmajärjekorras tegeleda, et meie juhtimissüsteem saaks toimida parimal viisil:

Valdkond	Järeldus	Riskid/võimalused
Poliitika	eu-LISA on justitiis- ja siseküsimustega tegelevate ELi asutuste võrgustiku eesistuja 2024. aastal	O: Amet peaks andma eeskuju EMASi nõuete rakendamise teel
	Euroopa Komisjon eeldab ELi organitelt äärmist eeskujulikkust	eu-LISA EMS võib saada poliitiliseks tõukejõuks ja kaasata juhtkonna
	90% ameti eelarvest tuleb ELi eelarvest –	R: keskkonnaparandused peaksid olema kõrgeel tasemel, et neid saaks heaks kiita, arvestades
	osalemist rohelise võrgustiku töös	O: saada kasu ametite kogemustest, mis on juba EMASi raames registreeritud
Majanduslik mõju	Eelarved on kavandatud seitsmeks aastaks	R: puudub reageerimisvõime parendusvajaduste suhtes
	Energiakulude inflatsioon	O: Energiasäästumeetmete parem investeeringutasuvus R: mõned missioonid/projektid võivad eelarve puudumise tõttu edasi lükkuda
Sotsiaalvaldkond	Liikuvusega seotud panused	O: leida uus lahendus SXB- ja ILK-alade vaheliseks transpordiks vähekasutatava, kuid suure mõjuga kahesuunalise otseühenduse asemel O: Euroopa Komisjoni uued lähetusi käsitlevad suunised peaksid aitama vähendada eu-LISA mõju
	Temperatuuri piirväärtuse muutmine kontorites	R: töötajate rahulolematuse temperatuuri piiramisel. Keskkond vs heaolu. O: töötada välja strateegiline kommunikatsiooniplaan, et tegeleda vastuseisuga muutustele
Tehnoloogia	Keskkonnaaspekte ei võeta praegu arvesse andmekeskuse ja sellega seotud kommunaalteenuste jaoks välja töötatud tehnoloogiate puhul	O: ostustrateegia ajakohastamine ja ELi energiatõhususe tegevusjuhendi rakendamine arengukoostöö valdkonnas
Õigusnõuded	Enesekontroll seoses regulatsiooniga kolmes riigis, kus eu-LISA asub.	O: saab jagada riikide parimaid õigusnõuete tavasid
	Amet peab järgima riigihanke-eeskirju ja iga projekt peab olema aegsasti ette planeeritud	R: paljusid lepinguid ei saa lihtsalt muuta O: hankejuhised hõlmavad keskkonnanõuete aspekte

▲ Tabel 2. PESTELi tulemused

Neid riske ja võimalusi võeti arvesse keskkonnaülevaates, et määrata kindlaks ameti tegevusprioriteedid.

4.3. EMSi juhtimine

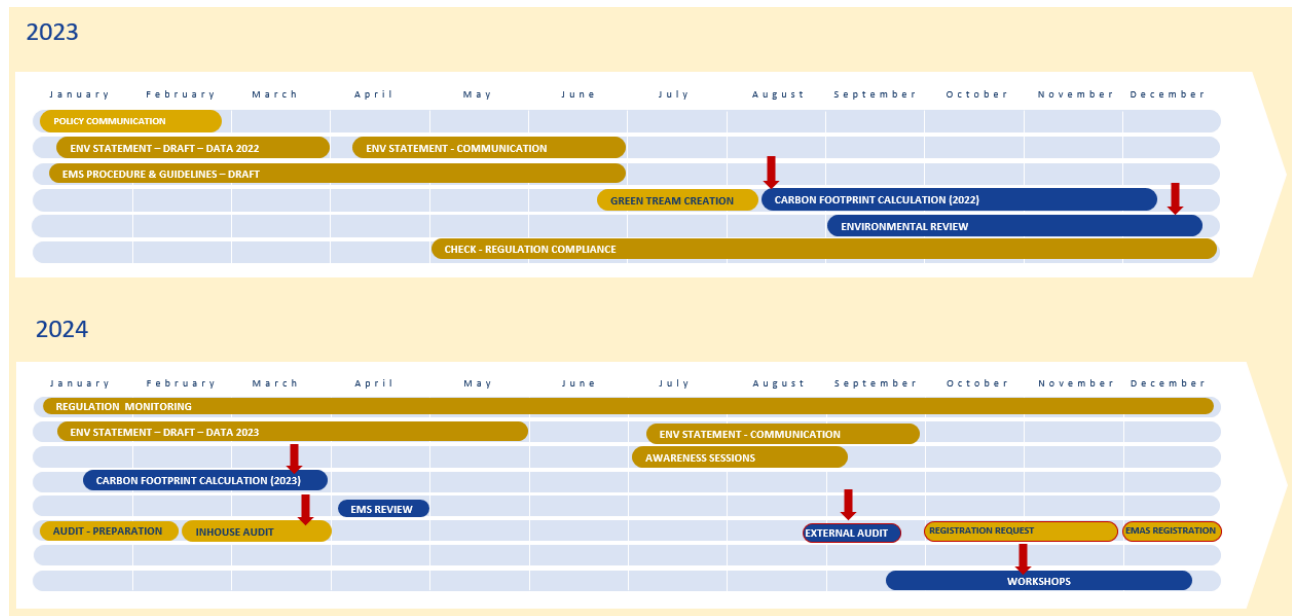
Tõhusa keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamiseks ja säilitamiseks võttis eu-LISA vastu järgmise struktuuri:

Roll	Põhiline vastutusala
Halduskomitee	Osaleb keskkonnajuhtimissüsteemi iga-aastaselt läbivaatamisel, kommenteerib ja kinnitab iga-aastaseid eesmärke, sihte ja põhinäitajaid.
Organisatsiooniteenuste talitus	Tegevdirektori alluvuses tagab ettevõtte teenuste üksus (CSU) EMSi rakendamise ja igapäevase toimimise. Ta toetab kõiki meeskondi EMSi rakendamisel ja hooldamisel.
Osakonnajuhatavad	Tagada iga-aastase tegevuskava rakendamine. Jõustada eeskirju oma valdkonnas.
Roheline meeskond	Vabatahtlikud liikmed kogu ametist. Osaleda töötubades, teha ettepanekuid ja edastada tulemused oma sektorile/üksusele.
Tegevdirektor	Kiitab heaks keskkonnapoliitika. Kannab lõplikku vastutust ja volitusi keskkonna säilitamise eest eu-LISAs ning ameti suhtes kohaldatava keskkonnavalase õigusraamistiku järgimise eest.
Töötajad ja välistöötajad	Kohaldada eeskirju oma valdkonnas. Jagada oma mureküsimusi ja ideid olukorra parandamiseks.

▲ Tabel 3. eu-LISA keskkonnaorganisatsioon

Pikemas perspektiivis, kui säästev eluviis saab normiks, on juhtivatel ametikohtadel töötavad kolleegid ja roheline meeskonna liikmed meie juhtimissüsteemis määrava tähtsusega.

4.4. EMASi rakendamise ja säilitamise põhietapid

Alates 2025. aastast määratleb eu-LISA keskkonnajuhtimissüsteemide standardse aastase ajakava koos peamiste etappidega: siseaudit, iga-aastane läbivaatamine, täiustamise planeerimine ja välisaudit.

5. Keskkonnaaspektid ja -mõjud

eu-LISA tegevusel on nii otsene kui ka kaudne mõju keskkonnale. Otsesed keskkonnaaspektid on määratletud kui tegevused, tooted ja teenused, mis mõjutavad keskkonda ja mille juhtimist saab organisatsioon otse kontrollida. Kaudsed keskkonnaaspektid on need tegevused ja teenused, mida eu-LISA saab mingil määral mõjutada, kuid mida ei saa täielikult kontrollida.

5.1. Metoodika

Aspektid on sellise tegevuse elemendid, mis mõjutavad või võivad mõjutada keskkonda.

Aspektid määrati kindlaks dokumendianalüüsiga ja intervjuude abil roheline meeskonna liikmetega.

Aspekti olulisuse hindamiseks kasutati erinevate kriteeriumide kogumeid, sõltuvalt sellest, kas aspekt on:

- otsene või mitte
- normaalne või seotud häiretega (ebanormaalne, hädaolukord).

Iga aspekti puhul hinnati kõiki järgmisi kriteeriume:

- negatiivse mõju olemust, vastates iga aspekti puhul „jah“ või „ei“ alljärgnevatele küsimustele (hinne = 1, kui jah-vastuseid ei ole; 2, kui on 1 või 2 jah-vastust; 3, kui on 3 jah-vastust ja 4, kui on 4 jah-vastust)
 - Kas selle aspektiga seoses on olemas keskkonnalubadega seotud erinõuded?
 - D: Vastuvõtva keskkonna suur tundlikkus; I: Võimalus mõjutada oma otsustega kõrgemaid tasandeid? „
 - Suur tarbimine/heide või kalduvus halveneda: aspekti või mõju suurus, arv, sagedus ja pöördumus
 - Sidusrühmade, sealhulgas organisatsiooni töötajate ootuste täitmata jätmine.

Märkimisväärsed mõjud on need, mille mõjuhinne on 3 või 4.

- Parandamisvõimalused („jah“ või „ei“ alljärgnevatele küsimustele iga aspekti kohta)
 - Ettevõtte poliitikasuund või tulevikuvision, mis toetab või nõuab parandamist
 - Otsene kontroll ja parimad tavad on olemas, kuid neid ei ole veel rakendatud
 - Parandusmeetmete positiivne tasuvus / investeeringutasuvus (ROI)

2, kui poliitiline prioriteet = jah ja +1 iga jah-vastuse puhul

Seejärel antakse igale aspektile prioriteet ja see arvutatakse järgmise valemiga: (negatiivsete mõjude olemuse skoor) × (parandamispotentsiaali skoor).

Selleks, et tagada ressursside nõuetekohane jaotamine vastavalt parandusvajadusele, on olulised mõjud need, mille mõju hinne on 3 või 4 ja prioriteet üle 8. Need aspektid on keskkonnajuhtimissüsteemi keskmes. See ei tähenda siiski, et muude aspektide osas ei saa kavandada mingeid meetmeid, kui need on lihtsad ja mõjusad.

Analüüsi täielikud tulemused on esitatud dokumendis **2024 EMASi keskkonnaaspektide register**.

5.2. Olulised keskkonnaaspektid ja -mõju

Protsess/tegevus	Mõju
Taristu projekteerimine Andmekeskus ja sellega seotud kommunaalteenused	Elektrienergia tarbimine Toote olelusring ja sellega seotud tegevused (projekteerimine, tootearendus, pakendamine, vedu, kasutamine ja jäätmete taaskasutamine/kõrvaldamine)
Põhiliste IT-süsteemide (riist- ja tarkvara) arendamine ja käitamine klientide jaoks	Elektrienergia tarbimine, toote olelusring ja sellega seotud küsimused (projekteerimine, arendamine, pakendamine, transport, kasutamine ja jäätmete taaskasutamine/kõrvaldamine)
PMO: Projektijuhtimise metoodika väljatöötamine kõigi ameti projektide jaoks	toote olelusringiga seotud probleemid
Hooned: Andmekeskuse ruumide jahutamine	Elektrienergia tarbimine
Hooned: Kontorite jahutamine/kütmine	Elektrienergia tarbimine
Logistika/hanked: teenuste/toodete hanked	toote olelusringiga seotud probleemid
Lähetused: töötajate tööreisid	fossiilsete energiaallikate kasutamine / CO ₂ heitkogused

Tabel 4. Keskkonnanalüüsi tulemused: peamised olulised aspektid

Oluliseks peetakse kaht lisaaspekti, mis ei ole küll prioriteetsed, sest need tekitavad probleeme õigusnõuete järgimisega ja suuri ootusi töötajate suhtes:

Protsess/tegevus	Mõju
Teabevahetusüritused: Küllastajate/kolleegide reisimine toimumiskohta – enamasti väljaspool eu-LISA ruume.	Õhusaaste, taastumatu energia kasutamine
Rajatised/logistika: Sanitaarruumid, puhastamine	Veereostus + vee raiskamine

Tabel 5 Keskkonnanalüüsi tulemused: täiendavad aspektid

Kuigi need aspektid on üksikasjalikud, koonduvad need keskkonnapoliitikaga kehtestatud viieks kohustuseks.

2023. aasta ulatuslikus keskkonnanõuete tuvastas eu-LISA eespool nimetatud olulised aspektid. Need vaadatakse läbi kord aastas ja kinnitatakse juhtimisnõuete käigus. Igal aastal kehtestatakse konkreetsed eesmärgid, peamised tulemusnäitajad ja nende alusel konkreetsed meetmed.

6. Keskkonnapoliitika ja -eesmärgid

6.1. Keskkonnapoliitika

eu-LISA võttis oma esimese keskkonnapoliitika vastu 2023. aasta veebruaris. Selles võetakse arvesse esialgse keskkonnamõju hindamise tulemusi (tehtud 2022. aasta novembris). Selle eesmärk on luua raamistik keskkonnamõju vähendamise eesmärkide seadmiseks. Keskkonnapoliitika sisaldab järgmisi peamisi kohustusi.

EU-LISA KESKKONNAGA SEOTUD KOHUSTUSED

Oma keskkonnapoliitika rakendamisel kohustub eu-LISA eraldama inim-, organisatsioonilisi ja rahalisi ressursse, et tagada keskkonnajuhtimissüsteemi tõhus toimimine sel teel, et järgib alljärgnevat eesmärki:

> ENERGIATÕHUSUSE PARANDAMINE

EU-LISA on valmis parandama oma energiatõhusust selliste eeskirjade ja algatuste rakendamise kaudu nagu:

- säästliku energiakasutuse tegevuskava määratlemine;
- keskkonnakriteeriumide määratlemine iga projekti jaoks;
- energiaalaste parimate tavade kasutamine ja järgimine, kui see on asjakohane;
- asjakohaste põhinäitajate jälgimine ja tõhusate meetmete määratlemine, kui täheldatakse kõrvalekaldeid;

> ASJAKOHADE EESKIRJADE JÄRGIMINE

eu-LISA soovib järgida keskkonnavaldkonnas kohaldatavaid Euroopa ja asjakohaseid kohalikke ja sise-eeskirju. Keskkonnajuhtimissüsteem tagab ameti tegevuse nõuetekohasuse:

- juriidiliste ja mitteseaduslike kohustuste kindlakstegemise ja täitmise teel;
- pideva nõuetele vastavuse järelevalve tagamise teel;
- kaasa arvatud praegused ja tulevased õigusnõuded käimasolevate projektide kaudu.

> KESKKONNATEADLIKKUSE ARENDAMINE – KOOLITUS – TEABEVAHETUS

- Keskkonnajuhtimise ja -kultuuri integreerimine organisatsiooni;
- Kõigi töötajate ja teenuseosutajate teadlikkuse suurendamine asjakohase ja piisava teabe, juhiste, koolituse ja järelevalve abil;
- Kõrgema juhtkonna kaasamine ning töötajate konsulteerimise ja osalemise edendamine;
- Keskkonnakaalutluste integreerimine kõikidesse tegevusse ja projekti.

> KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

eu-LISA keskkonnaalased eesmärgid ja sihid määratletakse igal aastal ning nende täitmist hinnatakse igal aastal teise kvartali alguses toimuva juhtkonnapoolse ülevaatus käigus. Keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamise käigus tuleb:

- jälgida eu-LISA tegevuse keskkonnamõju, riske ja võimalusi – ajakohastada keskkonnaülevaadet ja viia igal aastal läbi asutusesisesed keskkonnaauditid;
- arvestada sidusrühmade ootustega asjakohases tegevuskavas;
- võtta arvesse prioriteete, viimaste aastate saavutusi ja olemasolevaid vahendeid, et koostada uus tegevuskava järgmiseks aastaks vastavalt korralduskomitee kinnitatud keskkonnaalastele kohustustele ja uutele eesmärkidele.

> LOODUSVARADE SÄILITAMINE JA REOSTUSE VÄLTIMINE

- Digitaalse töökeskkonna edendamine;
- Keskkonnakriteeriumide integreerimine teenusepakkujate lepingutesse;
- Tegutsemine keskkonnahoidlikul viisil.

6.2. Eesmärgid 2023. Aastaks

Vastavalt EMSi rakendamisele, mis algas 2022. aasta keskel, on algatatud mõned meetmed, mida võib pidada selle esimese, 2023. aasta perioodi eesmärkideks.

Keskkonnanalaste kohustuste alusel on 2023. aastaks määratletud mitu eesmärki. Alljärgnevas tabelis on esitatud eesmärgid ja sihtväärtused, millele keskenduti 2023. aastal.

	Eesmärgid	Sihtväärtused	Näitajad	Saavutamise kuupäev
2023-1	Koostada keskkonnanaruanne	Kasutada EMASi malli koos asjakohase teabega	Asutusesisene ja avalik teabevahetus	23. märts
2023-2	Süsinikdioksiidi jalajälje täielik arvutuskäik	Kohaldamisalade 1–2–3 arvutamine 2022. aasta kohta	Aruanne on koostatud	23. detsember
2023-3	Keskkonnanauudit	Kõik EMASi peatükid auditeeritud	Audituaruanded	24. märts
2023-4	EHSi nõuetele vastavuse järelevalve vahend	Vahendite rakendamine ja kogu ameti tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimine	Vastavusaruanne	23. detsember
2023-5	Keskkonnanalüüs on tehtud	Töörühmaga kindlaks tehtud keskkonnanaspektid ja -mõjud	Viimistletud dokument	23. november
2023-6	Keskkonna käsiraamat	Keskkonna käsiraamat saadaval	Lõplik dokument on heaks kiidetud	23. märts
2023-7	Jäätmete sorteerimine	Parandada jäätmete sorteerimist ja tagada jäätmete ringlussevõtt	Ringlussevõetud jäätmete kogus	Jätkuvalt käimas
2023-8	Teadlikkus ja teabevahetus	Teavitada kõiki töötajaid keskkonnapoliitikast ja käimasolevatest sammudest	Teave on edastatud	Sept. 2023

▲ Tabel 6. 2023. aasta keskkonnanäesmärgid

6.3. 2024. aasta eesmärgid

Keskkonnapoliitika, oluliste keskkonnaaspektide, kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise ning riskide ja võimaluste põhjal seati 2024. aastaks järgmised eesmärgid.

Aastateks 2027 ja 2030 seatud eesmärgid soovitati kinnitada või ajakohastada 2025. aasta läbivaatamise käigus.

Tegur		Strateegiline eesmärk*	2024	2027	2030
Energia	E.1	Vähendada elektritarbimist ja parandada nii energiatõhusust	Kasutada kõigis hoonetes taastuenergiat		
	E.2		Määrata kindlaks parimad keskkonnahoidlike andmekeskuste tavad, mida võiks esimesena rakendada, ja määratleda meetmed nende rakendamiseks.		
	E.3		Parandada energiakasutuse tõhususe arvutamist andmekeskuse puhul		
	E.4				Vähendada peamise andmekeskuse energiakasutuse tõhususe väärtust 1,5-ni. Ja energiakasutuse tõhususe väärtust 1.2 MDC 1 ja 2 puhul
	E.5				Vähendada ameti elektritarbimist büroodes 5% võrra, lähtudes 2023. aasta tarbimisest – kWh inimese kohta
	E.6				Korraldada taastuenergia tootmine kohapeal
CO ₂ jalajälg	C.1	Täita asjakohaseid eeskirju – mõõta igal aastal ameti CO ₂ jalajälge ja määratleda meetmed selle vähendamiseks.	Parandada andmete kogumist, et CO ₂ jalajälge arvutamine oleks täpsem.	CO ₂ jalajälge vähendamine 5% võrra, arvestades 2023. aasta CO ₂ jalajälge arvutuskäiku. Tonni CO ₂ -ekvivalenti inimese kohta, v.a andmekeskus.	Saada 2030. aastaks CO ₂ -neutraalseks
	C.2			Integreerida eu-LISA klientide koolituste ja eu-LISA külastajate reisidega seotud heitkoguste arvutamine.	
Hanked	P.1	Integreerida keskkonnakriteeriumid teenuseosutajate lepingutesse	Koolitada kõiki hanketöötajaid (sh operatiivses lennutegevuses osalevaid sidusrühmi OIA ja OVA), et anda neile praktilisi teadmisi keskkonnahoidlike riigihangete kohta (põhiteadmised).		
	P.2		Tulevaste pakkumuste puhul, kui nende kategooria jaoks on juba olemas keskkonnahoidlike riigihangete suunised, alustada asjaomaste töötajate koolitamist keskkonnahoidlike riigihangete osas, et neid pakkumistes rakendada.		
	P.3				Keskkonnamõju võetakse arvesse 100% ameti hangitud lepingutest.
Teadlikkus	A.1	Lõimida keskkonnajuhtimine ja -kultuur organisatsiooni	Alustada kõikide juhtide koolitamist EMASI nõuete täitmise osas	Koolitada 90% töötajatest ja 100% uutest töötajatest EMASI nõuete osas.	
	A.2		Suurendada kõigi uute tulijate teadlikkust EMASI ja eu-LISA keskkonnapoliitika alal.		
	A.3			Koolitada kõiki töötajaid alates operatiivosakonnast kuni keskkonnahoidliku infotehnoloogiani	
Projektid	J.1	Määratleda keskkonnakriteeriumid iga projekti jaoks	Ajakohastada projekti malle, et lisada iga projekti keskkonnamõju hindamine.		
	J.2			Arvestada keskkonnamõju 100% ulatuses ameti projektide puhul.	
Jäätmed	W.1	Järgida asjakohaseid eeskirju	Kehtestada ILK-s jäätmete sorteerimine liigiti.		
	W.2		Koguda täpsed andmed jäätmete liigiti sorteerimise kohta TLLis (kg/aastas/jäätmeliik).		
	W.3		Korvaldada 100% muudust ja ri-seadmetest, kui need on endiselt kasutatavad, kasutuselt võetud seadmetest		
	W.4			0% jäätmetest prügilasse	
Reisimine	T.1	Parandada energiatõhusust, minimeerides reise mõju kasvuhoonegaaside heitkogustele.	Lisada järgmisesse pakkumusemenetlusse SXB ja ILK vahelist pendelrongiteenust käsitleva elektrilise alternatiivi üksikasjalik kirjeldus.		
	T.2		Rakendada eu-LISA transpordipoliitikat		
	T.3		Kohaldada Euroopa Komisjoni lähetussuuniseid.		

▲ Tabel 7. 2024. aasta keskkonnaeesmärgid

7. Meetmed ja tulemuslikkus

Järgnevalt esitatakse teave eu-LISA tulemuslikkuse kohta, näidates seda vähest, mis meil juba on olemas, ja võrreldes seda eesmärkidega.

Märkus. Kuna projekt algas pandeemia lõpus, on 2022. aasta esimene aruandeaasta. Kuid lähtekohaks on määratletud 2023. aasta. 2022. aastal kehtis pandeemiaperioodil rakendatud kaugtööpoliitika kuni kolmanda kvartalini. Samuti ei oleks olnud 2019. aastasse tagasimineku töötajate arvu suurenemise tõttu asjakohane.

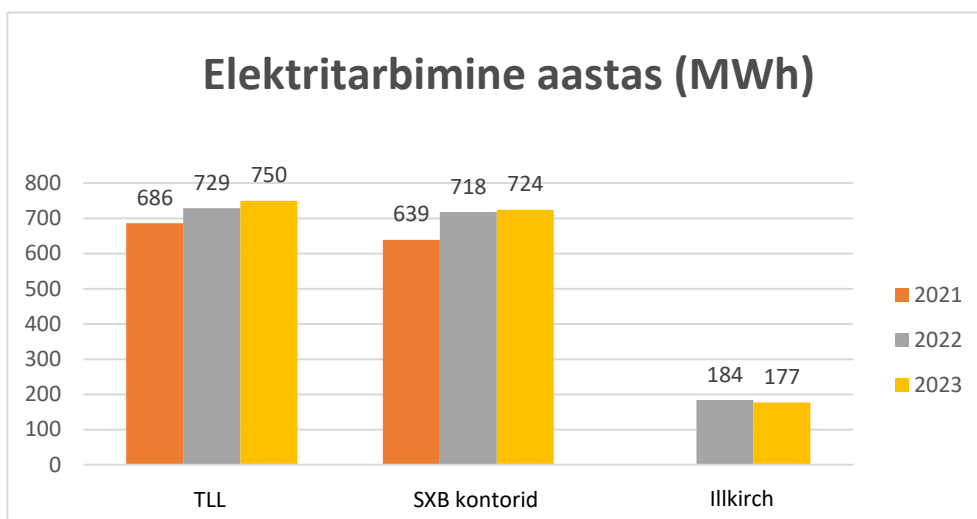
7.1. Ehitiste energiatõhusus

2023. aastal võttis ametkasutusele säästlikkuse tegevuskava⁷, mille eesmärk on saavutada kontorite kütmise ja jahutamise ning IT-seadmete kasutamisega seotud energiasääst. Kuigi selle algatuse eesmärk oli edendada keskkonnasäästlikkust, selgus, et nende meetmete rakendamisel oli mõningaid probleeme. Hoolimata parimatest jõupingutustest tegevuskava eeliste tutvustamiseks tunnistab amet, et töötajad juhtisid tähelepanu mitmetele mureküsimustele.

Erinevad tagasisidekanalid tõid esile, et mõned töötajad väljendasid rahulolematust ja vastuseisu säästliku energiakasutuse tegevuskavaga kaasnevate muudatuste suhtes (otse hoonete meeskonnale, personalikomitee liikmete kaudu või 2023. aasta märtsis läbiviidud küsitluse käigus). Need mured puudutasid peamiselt ebamugavustunnet seoses temperatuuri kohandamisega kontoriruumides. eu-LISA mõistab ja väärtustab toetava ja kaasava töökeskkonna edendamise tähtsust ning võtab neid muresid tõsiselt.

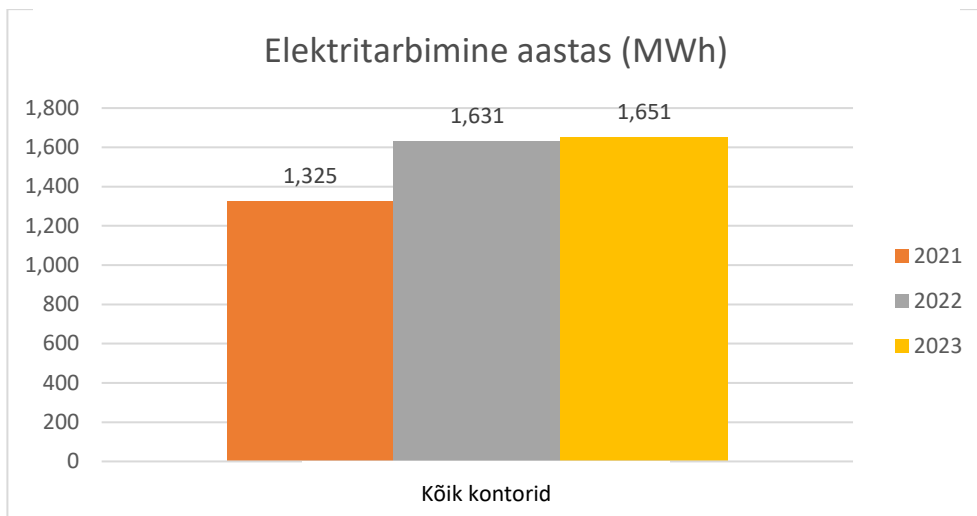
Edaspidi on eu-LISA pühendunud saadud tagasiside käsitlemisele ja selliste lahenduste leidmisele, mille puhul on tasakaalus säästlikkuseesmärgid ning töötajate mugavus ja tootlikkus. Amet tunnistab vajadust avatud dialoogi ja koostööpõhise otsustusprotsessi järele, et tagada tulevaste algatuste rakendamine viisil, mis arvestab töötajate erinevaid vajadusi ja vaatenurki. Eesmärk on edendada kestlikkuskultuuri, kaitstes samal ajal kõigi töötajate heaolu ja rahulolu.

Energiaarbimise tulemused on esitatud allpool:

▲ Joonis 1. Elektritarbimine asukoha kohta

⁷ eu-LISA 2023. aasta säästliku energiakasutuse tegevuskava

▲ Joonis 2. Ülemaailmne energiatarbimine kontorites

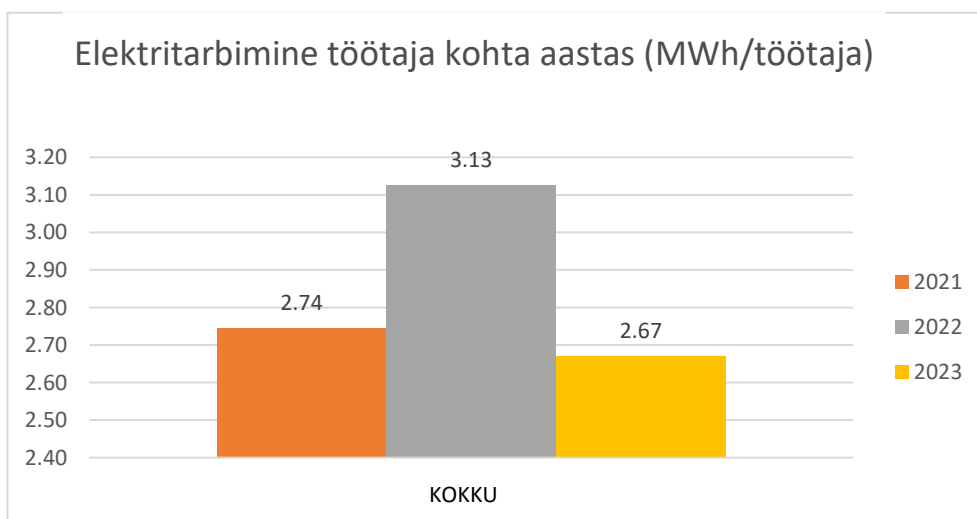
Strasbourggi veebisait: Alates 2023. aastast näitavad andmed energiatarbimise kokkuhoidu. Kuid samal ajal võeti ühes hoones kasutusele niisutussüsteem (2023. aasta märts), mille tulemuseks on selle hoone suurem energiatarve. Mis seletab jõupingutustest hoolimata tarbimise väga piiratud suurenemist aastatel 2022–2023 (0,84%), võttes arvesse ka seda, et inimesed tulid jälle kontorisse tööle.

Illkirch: Aastatel 2022–2023 näitavad andmed, et energiatarbimine väheneb keskmiselt 4%.

Tallinn: Märkimisväärset kokkuhoidu ei ole, hoone energiatõhususe tase on juba praegu kõrge.

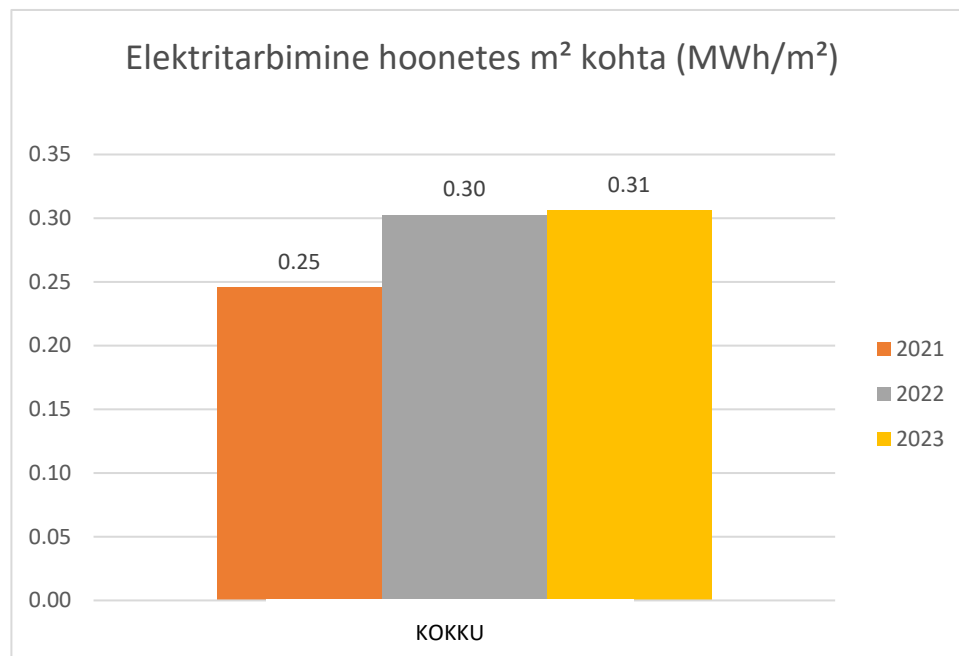
Eestis ja Prantsusmaal kasutatakse taastuvenergiat.

Andmed „SXB kontorite“ kohta ei hõlma ühte vana hoonet, milles ei ole täpsete andmete esitamiseks arvesteid. Selle hoone tarbimist vaadeldakse praegu koos andmekeskuse tarbimisega. Eesmärgiks on rakendada lahendusi selle hoone energiatarbimise eraldi mõõtmiseks tulevikus

▲ Joonis 3. Elektritarbimine töötaja kohta aastas

2022. aastal oli energiatarbimine töötaja kohta suurem, kuna liitumiskava ei rakendatud enne 2022. aasta III kvartalit.

▲ Joonis 4. Elektritarbimine m² kohta aastas

Lähikuude eesmärk on jätkata säästva energiatarbimise tegevuskava rakendamist ja rakendada viis, kuidas paremini jälgida erinevaid seadmeid. See võimaldab ametil kindlaks teha, millised seadmed on kõige energiakulukamad, ja tegutseda seal, kus seda on vaja.

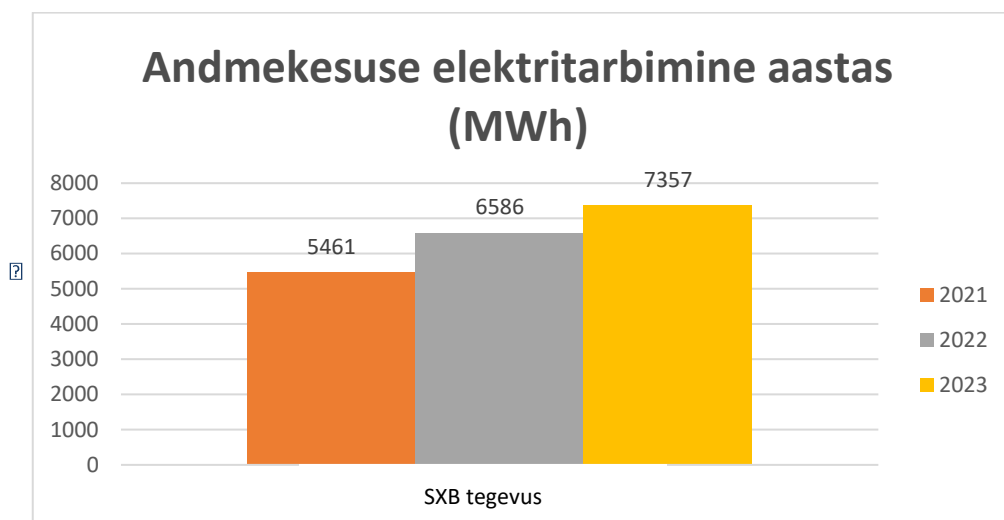
Tallinnas kasutatakse peale elektri ka kaugkütet.

	2021	2022	2023
Kaugküte (MWh)	222	191	189

Tallinna puhul on kavas rakendada 2024. aastal peale akuhaldussüsteemi ka tehisintellekti, et optimeerida jahutus- ja küttesüsteeme ning vähendada energiatarbimist ja CO₂ heidet.

7.2. Andmekeskuse energiatõhusus

2023. aastal võeti ametile antud volituste kohaselt kasutusele uued süsteemid (serverid, seadmepestikud). Selle tulemusel on põhilise andmekeskuse energiatarbimine suurenenud 12% võrra.

▲ Joonis 5. SXB andmekeskuse (sh jahutussüsteemi) energiatarbimine

Lähiaastatel laieneb andmekeskuse tegevus jätkuvalt. Andmekeskuse elektritarbimine ei ole siis hea näitaja, mida jälgida. Seetõttu kasutatakse andmekeskuse energiatõhususe jälgimiseks energiakasutuse tõhususe näitajat. PUE = energiakasutuse tõhusus

PUE

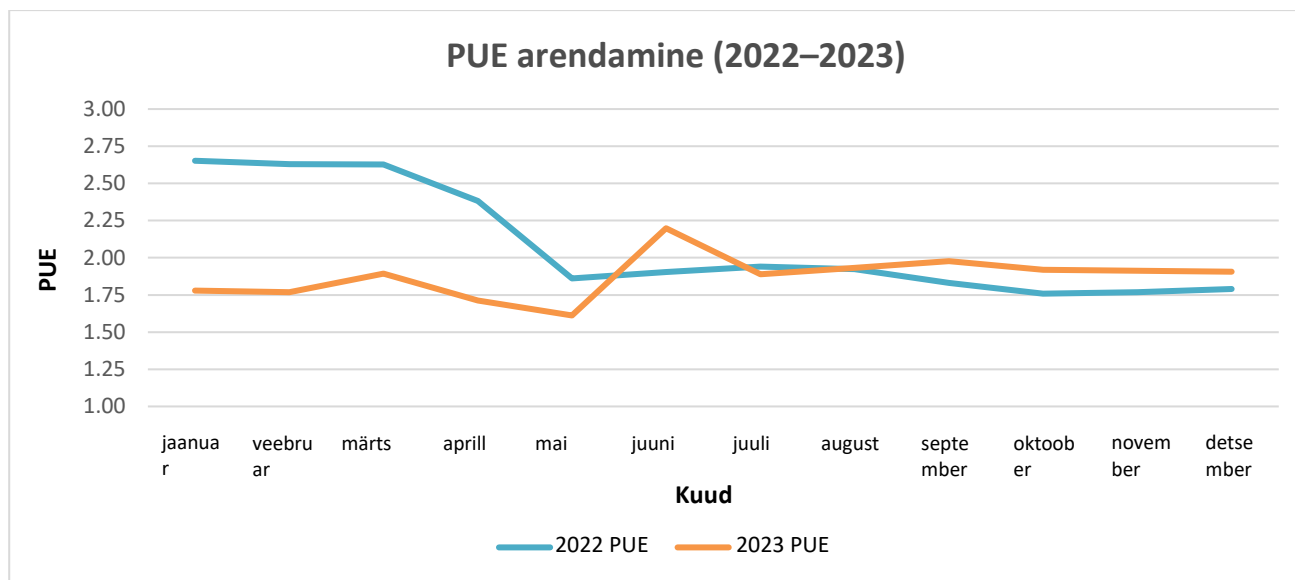
See on tõhususe võrdlusalus, milles võrreldakse andmekeskuse taristut olemasoleva IT-koormusega. Energiakasutuse tõhususe esialgne hindamine annab tõhususnäitaja ja kehtestab kontrollraamistiku, mida saab rajatises korrata.

Esialgsete ja järgnevate punktisummade võrdlemisega saavad andmekeskuse juhid hinnata käimasolevate tõhususalgatuste tulemuslikkust. Igal ajahetkel hindavad nad ettevõtte poolt vajaminevate IT-seadmete tarbitud energiat võrreldes energiatarbimisega taristus, mis vastutab nende IT-seadmete jahutamise, toitmise, varundamise ja kaitsmise eest.

$$\text{PUE} = \text{Kogu hoone võimsus} / \text{IT-seadmete võimsus}$$

PUE	Tõhususe tase
3,0	Väga ebatõhus
2,5	Väga ebatõhus
2,0	Keskmine
1,5	Tõhus
1,2	Väga tõhus

Praeguses eu-LISA tegevuskohas Strasbourgis täheldasime soodsat arengut aastatel 2022–2023, kuigi lähitulevikus on siiski vaja oluliselt suuremat edasiminekut.

▲ Joonis6. SXB peamise andmekeskuse energiakasutuse tõhususe muutus

Peamine suurenemine 2023. aastal on tingitud uute seadmete paigaldamisest andmekeskusesse ja energiatarbimise reguleerimiseks vajalikust ajast.

eu-LISA on juba algatanud teatavad meetmed (vt allpool), et suurendada peamise andmekeskuse jõudlust, kuid lähitulevikus tuleb rakendada täiendavaid meetmeid.

- Veepaagi üleminek kolmepunktirežiimile, et vältida külma ja sooja vee segunemist.
- Jahutite temperatuuriandurite ümberpaigutamine, et optimeerida vaba jahutuse kasutamist.

Meede	Seis	Eeldatav kuupäev
1. etapp – Lühiajaline kiire kasu – Energiatõhususe parandamine (nt kuumade ja külmade vahetõkade piiramine) andmekeskuse hoones.	Kestab On olemas sõltuvused ja piirangud, mis tulenevad mõjust operatiivtegevusele.	2024. aasta IV kvartal
2. faas – Geotermilise energia rakendamine, et parandada andmekeskuse energiatõhusust ja jahutuse kättesaadavust (1 puurkaev).	Kestab	2025. aasta IV kvartal

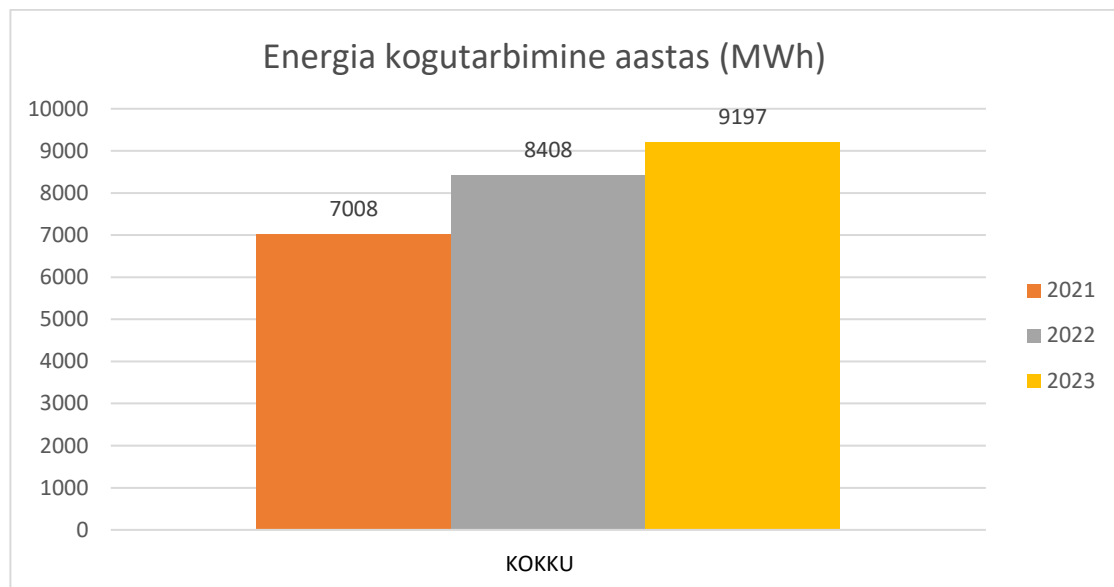
Peamised eeldatavad eelised on järgmised:

- Energiatulu: energiatarbimise vähendamine 5–7%
- Keskkonnakasu (süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamine)
- Süsteemi parem kättesaadavus (vähemalt 80 minutit täiendavat kättesaadavust juhul, kui jahutid seiskuvad).
- Suurenenud jahutusvõimsus (täiendav jahutusvõimsus kuni 577 kW)

2024. aastal on eesmärk analüüsida parimaid tavasid andmekeskuste energiatõhususe suurendamiseks. Selle analüüsi tulemused aitavad ametil määrata esialgset peamist valdkonda, mille kaudu mõju maksimeerida. Vajaduse korral võib amet paluda abi konsultatsiooniteenuse pakkuvalt, et hinnata iga lahendusega seotud kasu ja kulusid ning seada seeläbi meetmed tõhusalt tähtsuse järjekorda.

7.3. Üldine energiatarbimine

Ameti üldine energiatarbimine on järgmine:

Joonis 7. Energia kogutarbimine aastast (MWh)

7.4. Jäätmed

Kõik jäätmetekke andmed ei ole praegu kättesaadavad, kuna iga tegevuskoha puhul on tegemist erinevate teguritega.

Kontoriruumides sorteerivad ja viivad paberi-, plast-, klaasi- ja metallijäätmed ära linna teenusepakkujad.

Tallinna puhul ei suutnud Eesti teenusepakkujad anda teavet kogutud jäätmete kaalu kohta.

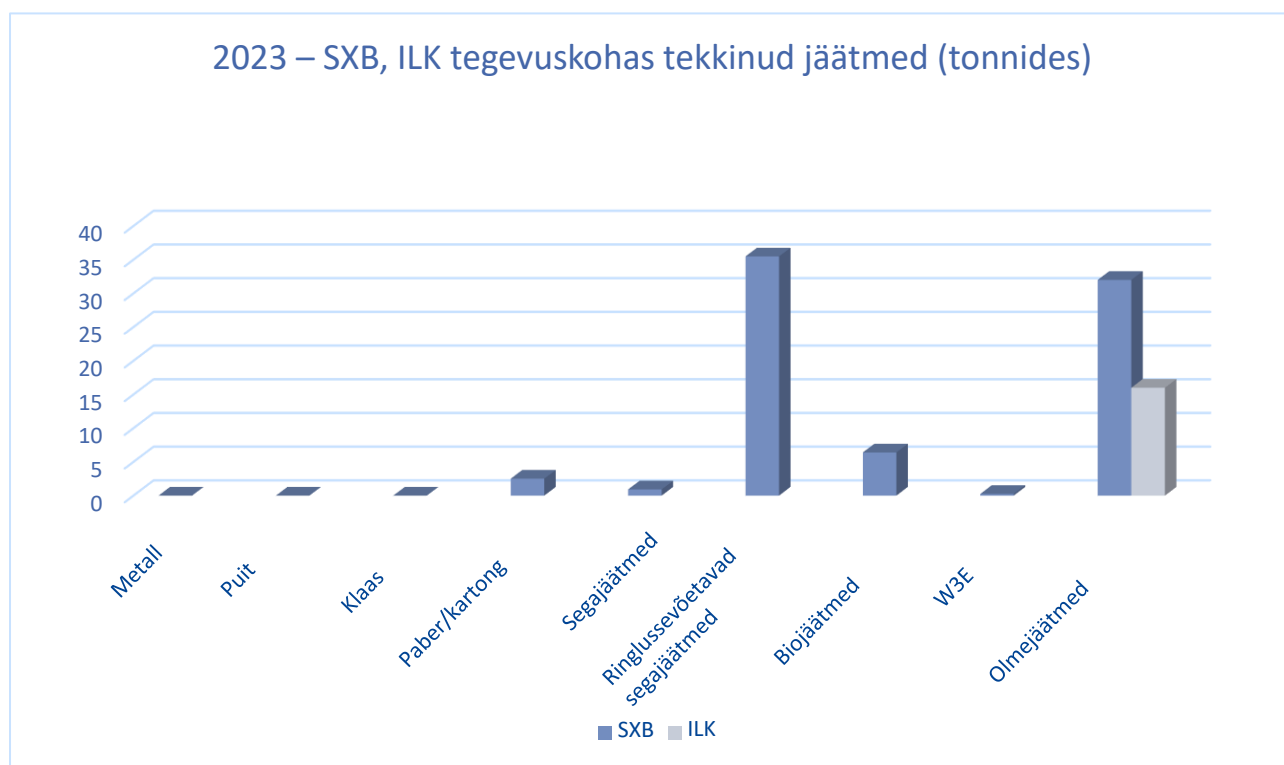
Brüsselis jagatakse kontoriruumi teise asutusega ja linn kogub jäätmeid samal ajal, nii et pole olnud võimalik jälgida tekkinud koguseid. 2024. aastal kolib kontaktbüroo teise hoonesse, kus on võimalik koguda täpseid andmeid.

Illkirchis kogub jäätmeid linna teenusepakkuja, kes ei esita andmeid kogutud jäätmete koguse kohta, kuna Parc d'innovationi mitme hoone jäätmed on segunenud. Seetõttu tuleb aluseks võtta hinnangulised andmed.

Strasbourgis kogub osa jäätmeid väline teenusepakkuja, ülejäänud osa, mis on liigitatud olmejäätmeteks ja taaskasutatavateks segajäätmeteks, kogub linna teenusepakkuja. Alljärgnevas tabelis on esitatud SXB tegevuskohas 2023. aastal tekkivad jäätmed.

	SXB	ILK
LIIK	Kogus (t)	Kogus (t)
Metall	0,047	
Puit	0,736	
Klaas	0,099	
Paber/kartong	2,506	
Segajäätmed	0,912	
Ringlussevõetavad segajäätmed	35,48	
Biojäätmed	6,4	
W3E	0,245	
Olmejäätmed	32	16

▲ Tabel 8. Jäätmete 2023. aastal SXB ja ILK tegevuskohtades

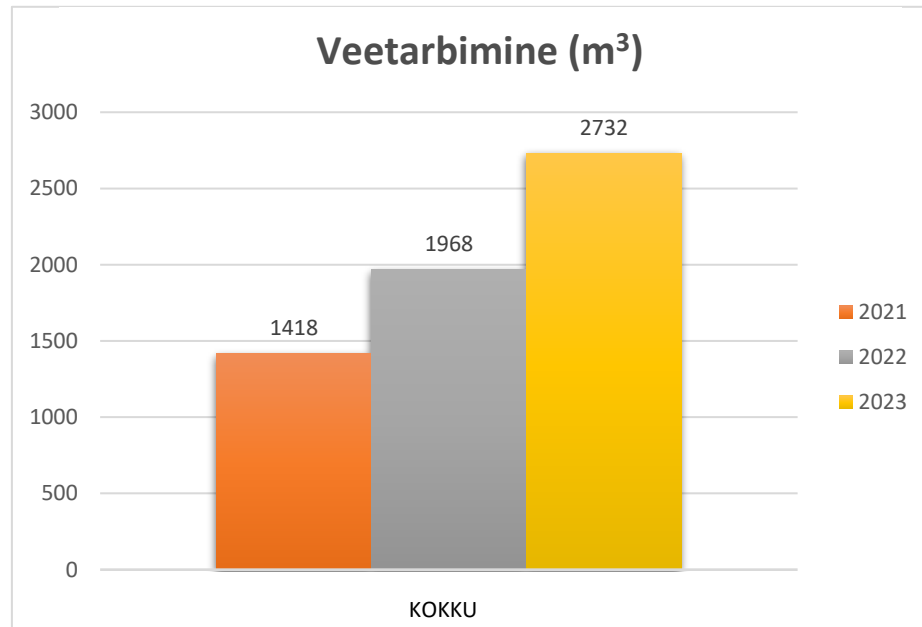

▲ Joonis 8. SXB ja ILK keskustes tekkinud jäätmed

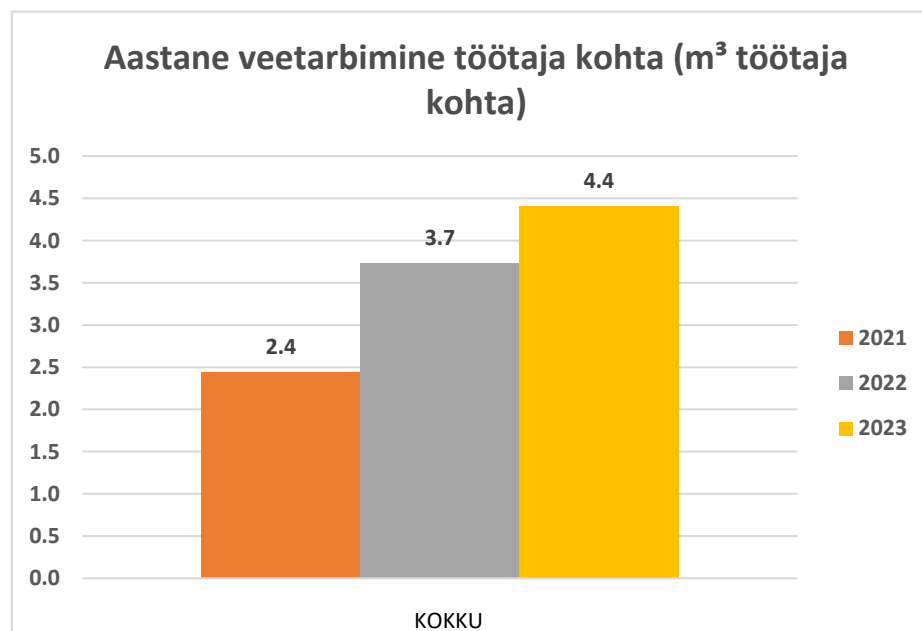
Nende tulemustega seoses on Strasbourgi tegevuskohas tekkinud jäätmete töötaja kohta aastas 187 kg töötaja kohta aastas ja Illkirchis 115 kg töötaja kohta aastas. Need tulemused on väiksemad kui valdkondlikud võrdlusandmed. Eesmärk 2024. aastaks on alatatada jäätmekäitlusprojekt, mis hõlmab erinevaid meetmeid, nagu näiteks paremate meetodite väljatöötamine üksikutes hoonetes tekkiva jäätmekoguse hindamiseks, jäätmete sorteerimistavade parandamine, W3E jäätmekonteinerite kaitsmiseks mõeldud varjualuste paigaldamine Strasbourgis ja tõhusam töötajate teavitamine.

7.5. Vesi

Veega varustavad ruume (sanitaarruumid ja köögid) kohalikud omavalitsused ning seda kasutatakse ka Strasbourgis andmekeskuse jahutussüsteemis.

▲ Joonis 9. Ameti aastane veetarbimine

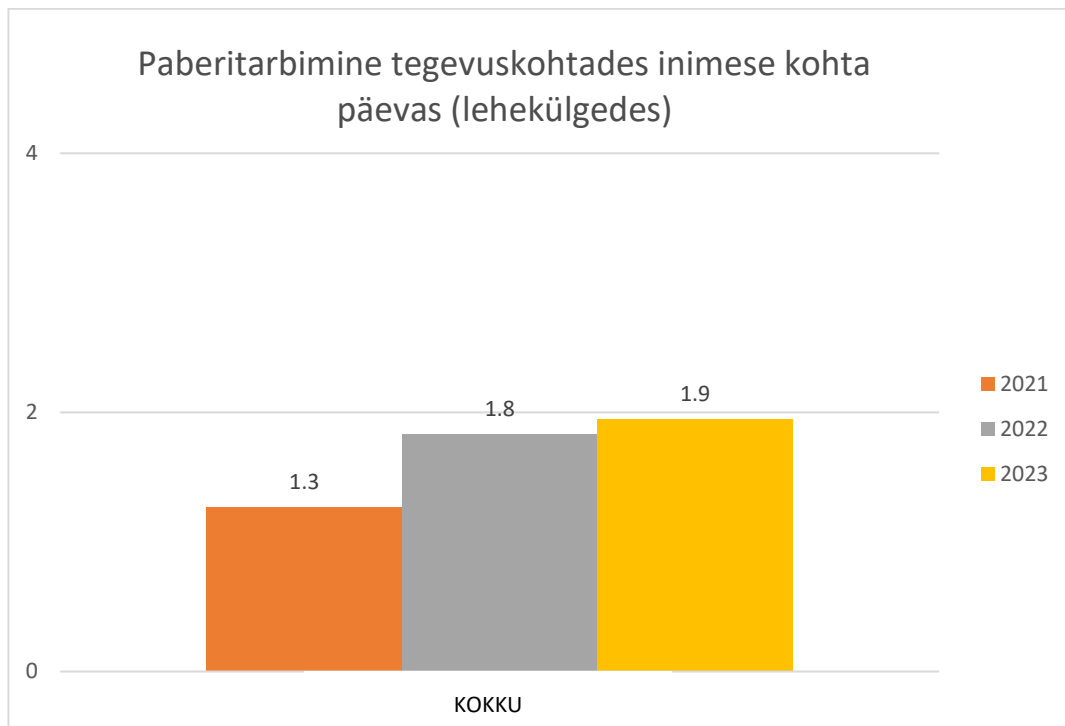
▲ Joonis 10. Aastane veetarbimine töötaja kohta

Suurem veetarbimine aastatel 2021–2023 on tingitud nii COVIDi aegade järgsest järkjärgulisest taas kontorite kasutamise poliitikast kui ka teenuseosutajate ja töövõtjate arvu suurenemisest objektidel.

eu-LISA veetarbimine töötaja kohta aastas on 4,4 m³, mis on sektori võrdlusandmetest madalam, võttes arvesse, et arvutustes on arvesse võetud andmekeskuse jahutamiseks kasutatav vesi.

7.6. Paper

Igal aastal arvutatakse kõigi tegevuskohtade jaoks paberipakkide tarbimise kogus. Teave on kättesaadav järgmisel joonisel.

▲ Joonis 11. Paberitarbimine inimese kohta päevas

Printerid konfigureeritakse vaikimisi nii, et need trükkisid kahepoolsest ja mustvalgelt.

2024. aasta tulemuste põhjal kehtestatakse eesmärk järgnevateks aastateks. Eesmärk on teavitada kõiki töötajaid tarbimise suurenemisest, et vähendada ametis kasutatava paberi hulka.

Vastavalt avaliku halduse valdkondlikule võrdlusdokumendile jääb eu-LISA paberitarbimine alla kontrollväärtuse 15 paberilehte täistööajale taandatud töötaja kohta päevas.

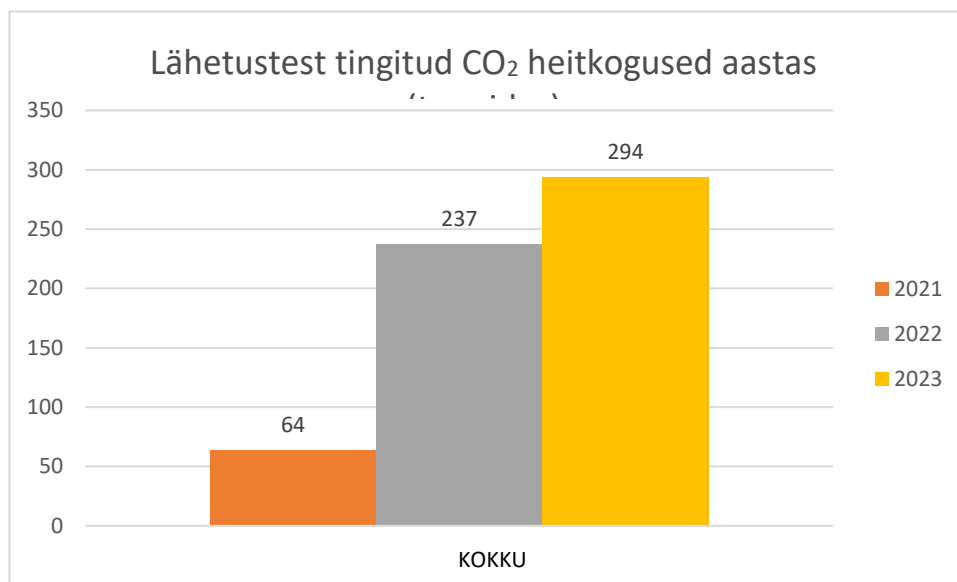
7.7. Lähetused

Amet kasutab vahendit MIPS+, et korraldada ja broneerida töötajate tööreise. Vahend annab võimaluse hinnata kõigi töötajate reise CO₂-jalajälge.

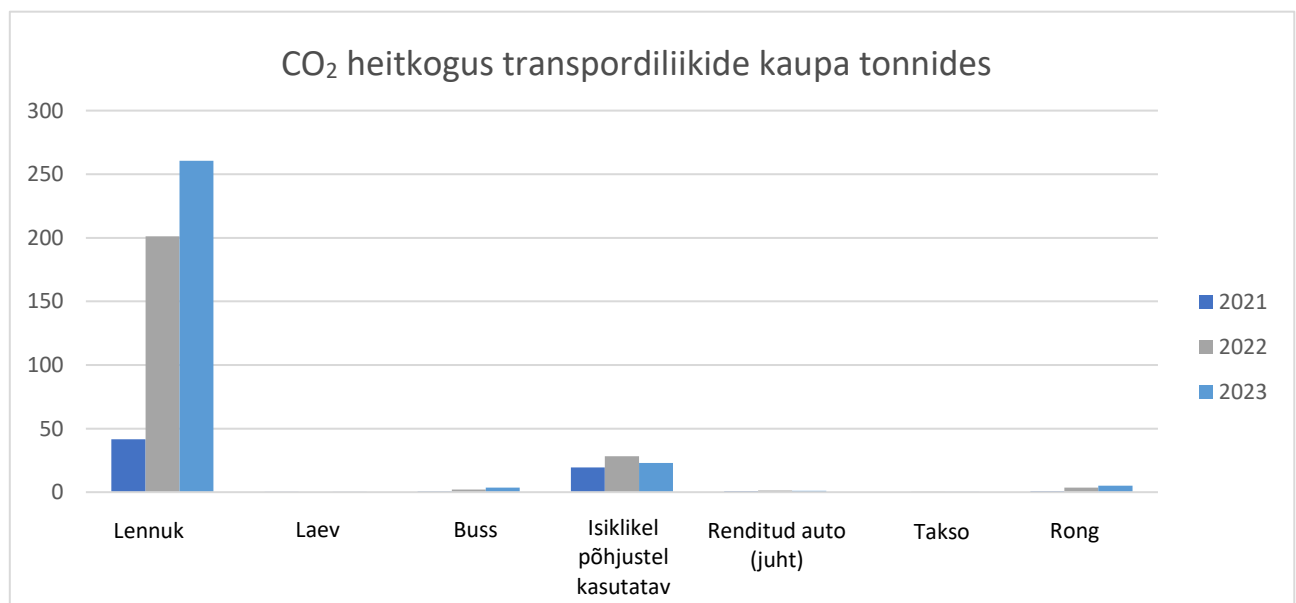
Järgmises tabelis on esitatud lähetuste arv ja nendega seotud CO₂ heitkogused eelmiste aastate ja kõigi tegevuskohtade kohta. Kogu 2023. aasta CO₂ heitkoguste kogusumma on 294 tonni, mis on veidi suurem kui 2022. aastal (236 tonni) ja oluliselt suurem kui 2020. ja 2021. aastal, mil kõikjal oli pandeemiaolukord ja COVID-19 pandeemia tõttu oli lähetuste arv piiratud.

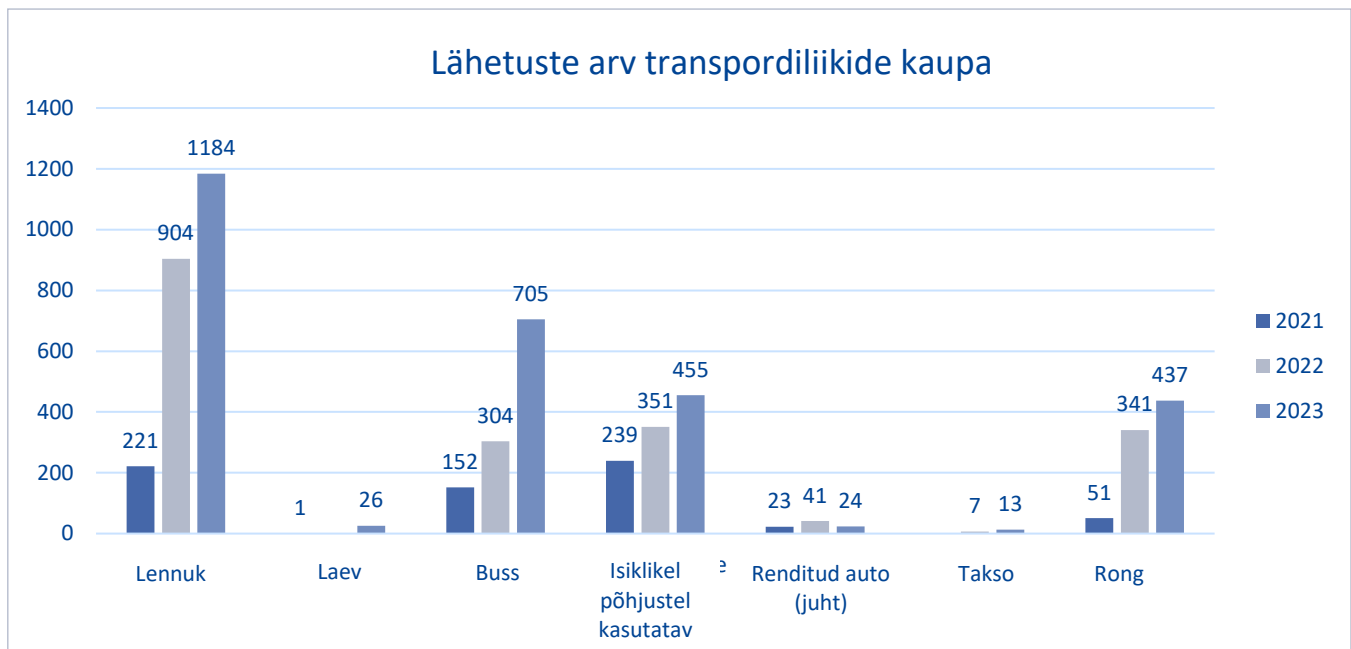
	2021	2022	2023
Eesti	35	125	173
Prantsusmaa	26	97	114
Belgia	3	15	7
KOKKU	64	236	294

▲ Tabel 9. CO₂ heitkogused (tonnides) lähetuste tõttu

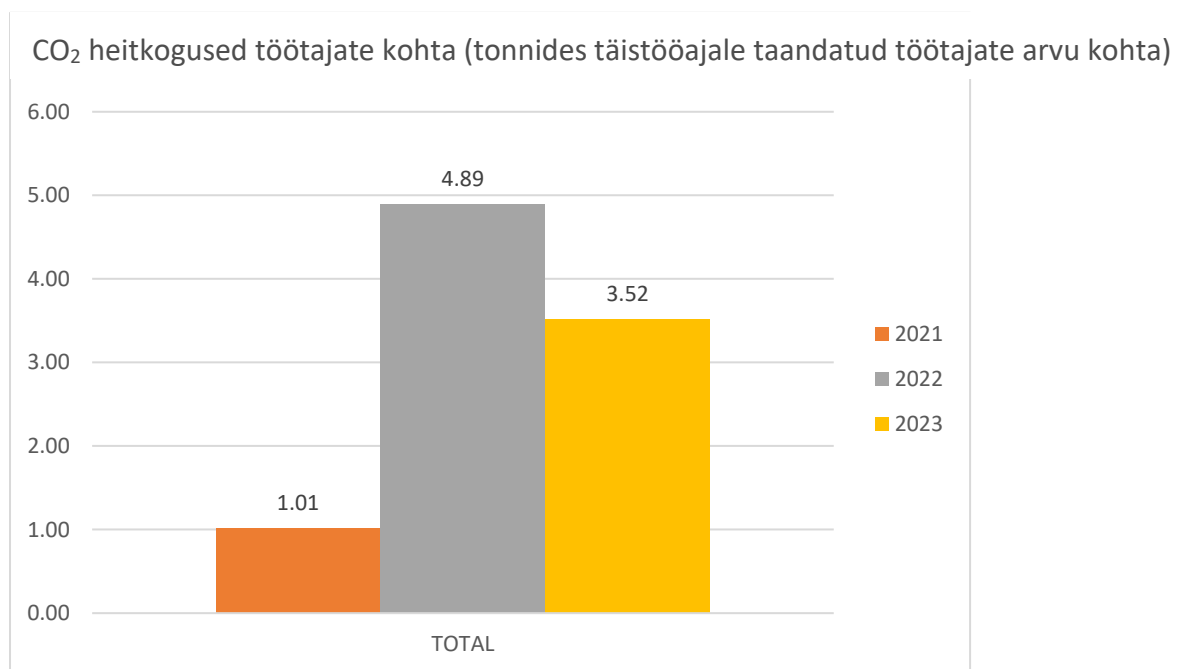
▲ Joonis 12. lähetustest tingitud CO₂ heitkogused aastas tonnides

▲ 14 Joonis. Lähetuste arv transpordiliikide kaupa

Eelmisel aastal jäid küll lennureisid jääd sagedaseks, kuid märgatavalt suurenes rongi- ja bussitranspordi kasutamine. Lennureiside suur kasutamine on tingitud peakorterite ja tegevuskoha kaugusest Euroopa institutsioonidest Brüsselis ja Strasbourgis.

KOKKU

▲ Joonis 15. Lähetustest tingitud CO₂ heide töötaja kohta

Kõik töötajad saavad kasutada videokonverentsi võimalusi ja nende kasutamine on soovitatav.

7.8. Elurikkus

eu-LISA tegevus ei avalda suurt mõju bioloogilisele mitmekesisusele.

Loodusliku pinnase osakaal eu-LISA kinnistul on 44%, CBS = 60% (Coefficient de biotope par surface). Peale selle kasutatakse aianduses ainult mahepõllumajandustooteid.

7.9. Mõju kliimale: Kasvuhoonegaaside heide

Eu-LISA alustas CO₂ heitkoguse arvutamist 2020. aastal, kuid ainult elektrienergia tarbimise ja lähetuste alusel, võtmata arvesse taastuenergiat.

Alates 2023. aastast otsustas amet kasutada konsultantide abiga kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamiseks mõeldud platvormi. III lisas on esitatud, kuidas spetsiaalse kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise vahendi kasutamine on suurendanud tulemuste täpsust.

Seejärel arvutatakse kasvuhoonegaaside heitkogused Aktio tööriistaga, mis kasutab kasvuhoonegaaside protokoll. 1. ja 2. valdkonna heitkoguste kohta esitatakse täielikud aruanded. 3. valdkond põhineb GIME soovitusel⁸; kui andmed on kättesaadavad, hõlmavad need järgmist:

- Toodete ja teenuste ostmise
- Põhivara
- Jäätmed
- Ärireisid
- Tööle naasmine
- Muud kaudsed heitkogused

Järgmiste aastate eesmärgid on järgmised:

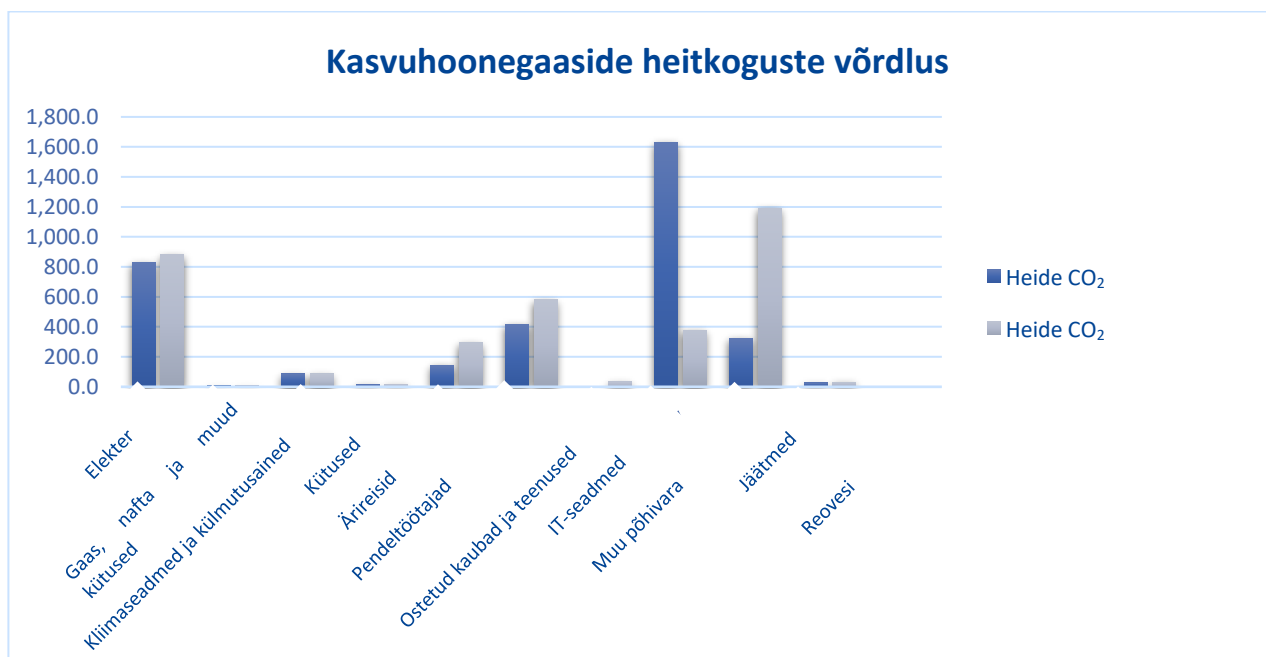
- Oskus võtta arvutuses arvesse külastajate ja klientide transpordikasutuse mõju.
- Andmete täpsuse suurendamiseks

Kasvuhoonegaaside heitkogused 2023. aastal: 3507 CO₂ ekvivalenttonni vs. 3491 CO₂ ekvivalenttonni 2022. aastal.

⁸ GIME soovitusel – Ref ARES (2017) 6028470 – 08/12/2017

▲ Joonis 16. 2023. aasta heitkoguste jaotus valdkondade kaupa

▲ Joonis 17. Kasvuhoonegaaside heitkoguste võrdlus aastate kaupa

Üldine suurenemine on aastatel 2022–2023 0,45%.

Siin on mõned selgitused.

- Ärireiside arvu suurenemine tänu MIPSi integreeritud tööriista kasutamisele, mis on võimaldanud paremini arvutada kasvuhoonegaaside heitkoguseid.
- Töötajate pendelränne, ebakindlus on suurenenud, kuna küsimustikule vastati vähe.
- IT-varade vähenemine
- 2023. aastal ostetakse palju vähem IT-seadmeid, kuid rohkem soetatakse varasid turvalisuse ja hoolduse jaoks.

Töötajate heitkoguste osas ilmneb heitkoguste vähenemine. Heitkogused CO₂ ekvivalenttonnides töötaja kohta on 2022. aastal 6,62 ja 2023. aasta 5,61.

Kaks peamist osa, mis tekitavad rohkem heitkoguseid, on varad, IT-seadmed ja elektritarbimine. Sellele keskendutakse lähiaastatel, nagu on märgitud ameti eesmärkides integreerida keskkonnakriteeriumid oma pakkumistesse ja kohaldada keskkonnahoidlikke riigihankeid.

8. Õiguslikud ja muud keskkonnanõuded

Kuna eu-LISA on üürnik ja arvestades tema kasutatavaid seadmeid, ei vaja ta ELi või kohalike eeskirjade kohast keskkonnaluba.

Amet on seotud asjakohaste määruste ja Euroopa õigusraamistikuga. Euroopa ametina annab ta regulaarselt keskkonnajuhtimise kohta aru oma juhtimisdokumentides ja oma keskkonnategevuse tulemuslikkuse kohta käesoleva avalduse kaudu.

Keskkonnanõuded tulenevad Prantsuse, Eesti ja Belgia õigusaktidest (millest valdav osa tuleneb Euroopa direktiividest või määrustest).

Lähiaastatel keskendutakse peamiselt

energiatõhususe valdkonnale, kuna Prantsusmaa määrustes on seatud eesmärgiks 40% võrra vähenenud energiatarbimine 2030. aastaks (lähtekohaks hiljemalt 2010. aasta) kõigi kolmanda taseme hoonete puhul

andmekeskusele energiatarbimise tõhususe suurendamiseks

Kõik asjakohased keskkonnanõuded on seetõttu integreeritud veebipõhisesse õiguskaitseregistrisse (echoline), mis võimaldab:

- iga-aastast eneseanalüüsi keskkonnanõuete õigusaktide järgimise kohta (Eestis, Prantsusmaal ja Belgias)
- uusi määruseid korrapäraselt ajakohastada.

Kui nõuete rikkumise kõrvaldamiseks või vältimiseks on vaja võtta meetmeid, integreeritakse see keskkonnategevuskavasse ja seda jälgitakse kuni selle lõpuleviimiseni.

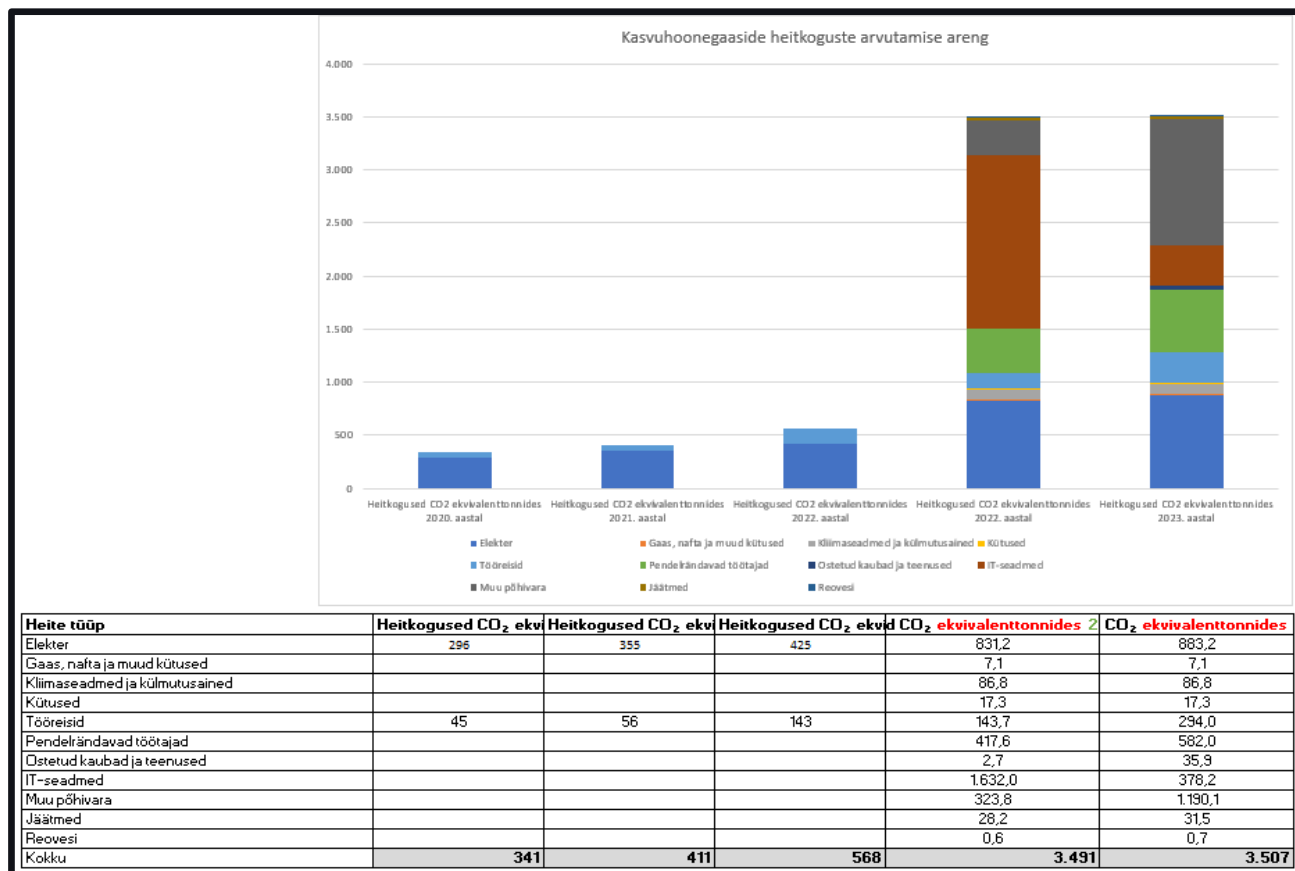
9. Lisad

9.1. II LISA. METODOLOOGILISED EELDUSED

Kasvuhoonegaaside tarbimise arvutamiseks kasutati järgmisi andmeallikaid ja hüpoteese:

- Elektrienergia:
 - o arved Eesti kohta,
 - o meetrid Prantsusmaa kohta
 - o Belgia puhul kasutati andmete puudumise tõttu statistilisi andmeid 253 kWh/m² aastas (CEREN)
- Jahutussüsteemi gaas:
 - o andmed puuduvad, seadmete kogukoormuse suhtes kohaldati ADEME keskmise lekkemäära hüpoteesi (9%)
- Küllastajate reisimine:
 - o andmed puuduvad => hüpotees = ebaoluline
- Pendeltransport:
 - o küsimustiku vastused ekstrapoleeriti osalejate vastuste alusel kogu tööjõule (26% Strasbourg, 61% Illkirch, 11% Tallinn) – suur ebakindlus vastuste vähesuse tõttu
- Tööreisid:
 - o väljavõte asutusesisese jälgimise tarkvarast
- Ostud ja põhivara: väljavõte raamatupidamisdokumentidest (eurodes)
- Jäätmed:
 - o Prantsusmaa hinnangulised andmed, mis põhinevad prügikastide arvul nädalas.
 - o Eesti ja Belgia puhul andmed puuduvad => kasutatakse statistilisi andmeid (ADEME): 80 kg täistööajale taandatud töötaja kohta aastas

9.2. III LISA. Kasvuhoonegaaside arvutamise metoodika arendamine

Joonis 18. Kasvuhoonegaaside heitkoguste arvutamise areng

Ülaltoodud tabel näitab 2022. aasta kohta, kuidas arvutused on muutunud. Pealegi hakkas eu-LISA arvutama CO₂ heitkoguseid 2020. aastal, kuid ainult elektritarbimise ja lähetuste põhjal, arvestamata Eestis tarbitud taastuvenergiat.

Peale selle on Aktio tööriista kasutamine võimaldanud arvesse võtta mitte ainult CO₂ heitkoguseid, vaid kõiki kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

2023. aastal tehti arvutused 2022. aasta andmete kohta sama meetodiga nagu varem. 2023. aasta lõpuks oli rakendatud uus vahend, mis hõlbustas ajakohastatud arvutusi ja võimaldas hinnata erinevusi kahe arvutusviisi vahel

